

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Friderici Iacobi Beyschlagii, Gymnasii, quod Halæ Suevorum est, Adiuncti, & ad ædem S. Mich. Archangeli Catechetæ extraordinarii, Sylloge Variorum Opusculorum

(Programmatvm, Orationvm, Epistolarvm, Poematvm, Dissertationvm, Aliarvmqve Observationvm ...)

Beyschlag, Friedrich Jakob

Halae Suevorum, M.DCC.XXXI

V. Descriptio Vitae (*) Georgii Michaelis Cassai, Hungari, Ampl. Ord. Phil. Acad. Witteb. Assessoris.

urn:nbn:de:gbv:45:1-16153

V.

DESCRIPTIO VITÆ (*)
GEORGII MICHAELIS
CASSAI, Hungari,*Ampl. Ord. Phil. Acad. Witteb. Assessoris.*Præmittuntur quædam de salubritate aeris in
tractu Wittebergenfi.

Sanctæ huic augustæque divinarum & humanarum artium sedi tam invident obrectatores, ut, aerem incolarum valetudini infensum, pugnent, eumque, ex purididis concretum rancidisque vaporibus, pervincere conentur. Hinc vulgare ac tritum sermone Germanico increbuit proverbium, incondito quodam rhythmo comprehensum, singulare prorsus fortunæ munus esse, si quis civium Academicorum sano discedat corpore Witteberga. Dici non potest

(*) Huius Progr. fun. frontem hæc verba ornant:
Rector Academiæ Wittebergenfis IO. GOTHOFREDVS de BERGER, Confiliarius
Aulicus & Archiater Regius, Ordinis Medici
Professor Primarius, ac totius Academiæ Senior, Civibus Academicis S. P. D.

potest, quantum detrimenti attulerit reipublicæ literatæ vanissimum hoc ac detestabile opinionis commentum, quod, quasi per manus traditum, animosque hominum, vel prudentissimorum, pervagatum, etiam nunc altas agit radices, ut, vix labefactari posse, videatur. Enimvero hi, in angustias coacti, telo illud propugnare audent, si Diis placet, acerrimo, videlicet occurrere loca hic palustria, unde exhalationibus cœnosis foedisque corrumpetur aer, qui omnium morborum causa ab Hippocrate merito habetur. Crassus sane ut valetudini vehementissime adversatur, ita indurat ingenia obtunditque, qualem Bœoticum fuisse, perhibet eruditorum in vulgus satis nota vox, cui Atheniensium liquidus purusque ac tenuis recte opponitur, ut illi ideo haud secus, ac trunci stipitesque, hi omnis ingenii atque iudicii principes, in veterum monumentis, numerentur. Quanquam, præter coelum, & aliquid naturali cuiusque bono tribuendum, apte differit Io. Andr. Bosius, V. C. in notis ad Epaminondam Nepotis, idque clarissimorum aliquot Thebanorum exemplis, quorum patria, in Bœotia sita, male, uti modo dictum, audiit, confirmat,

H 5

minus

minus dissentiente Poeta, *summos posse viros,
& magna exempla daturus, vervecum in pa-
tria, crassoque sub aere, nasci.* At enim si pro-
verbium illud de Witteberga convicium
maledicentissimorum hominum dixeris, di-
xeris, quod res est, eamque potius, aeris ibi
salubritatem prædicaturus, comparaveris,
quod Menander, Rhetor, præcepit, cum
Attici tractus natura longe præstantissima.
Locum profecto curandæ ac tuendæ sani-
tati commodiorem Musarum domicilio
deligere haud potuisset divina providentia,
quippe qui montibus caret, vallibus, caver-
nis, speluncis & lacunis, ventorum, noxios
anhelitus difflantium discutientiumq; , im-
pedimentis, solo item pingui, tenaci, udo
& uliginoso, unde expirationes oriuntur
graviter olentes, nebulæ, tempestates. Cam-
pi, non siccitate torridi, aut frigore torpen-
tes, nec nimis imbris, aut inundationi-
bus, palustres, verum, qua orienti obiiciun-
tur soli, & sigillatim flumine, Elystro, cum
Albi permisto, alluuntur, amœnissimi salu-
brem pastum præbent animantibus, & lim-
pidissimarum scatebris aquarum abundant,
in quibus Lutheri fons, & colore crySTALLI-
no, & sapore delicato, augustus, longe late-
que

que celebratur. Urbem, a meridie, Albis præterfluit, non turbidus, aut inquinatus, sed per purissimas arenas & sabulum volutus, terram proximam, instar Nili inundantis, nonnunquam fœcundat, tantumque abest, ut, restagnantibus ex se aquis, aut putridis, maleque olentibus, sive nitrosis, falsis, crudis ac duris, valetudini noceatur, ut eæ potius, in fontium urbanorum venas redundantes influentesque, a nonnullis haustæ, medicamenti loco, multis quidem congiis, non sine voluptate, potentur. Solum ipsum arenosum & solidum, cum primis cis Albim, omnem exhalationum materiam excludit, nihilque venenati, obstructo plane exitu, patitur erumpere, ac, planitie patentissima excurrent, liberum australibus & aquilonaribus transitum permittit ventis, neque eorum cursum, aut depressione locorum nimia, aut elatione, impedit, pestilentesque morbos nunquam ex se progignit. Sed quid opus est verborum anfractibus, cum rerum testimonia, in hominibus nostris, natu grandibus, iisque non paucis, adsint, qui ipsos terminos a Davide, vate rege, constitutos humanæ naturæ, transferunt, adversariorumque nugas, de diro ac vitioso

vitioso, nescio quo, aere Wittebergensi, re ipsa exploserunt. Præter Langios, Senner-
tos, Fleischhaueros, aliosque complures
utriusque sexus, ad seculi prope, tot milli-
bus mortalium hodie denegati, tractum,
ætate provec̃tos, ante oculos nunc versatur,
nuper admodum vivendi munere perfun-
ctus, GEORGIUS MICHAELIS CASSAI,
Hungarus, ingenuarum artium atque lite-
rarum doctor & Sapientissimi Ordinis As-
fessor, dignissimus, cuius vitæ initium,
progressionem & exitum, ex commentari-
is ab ipso conscriptis, paullo diligentius re-
petamus. Anno instauratæ a Christo salutis
cuiusmodi, mense Aprili, in villa, inferiori
Steina, superioris Hungariæ, Comitatus Bar-
fiensis, agri denique Zarnoviensis, eaque
ripæ fluvii, Granii, imminente, natus opti-
mis parentibus, Stephano Michaeli, & Eli-
sabetha. Hi non tam ignobiles fuerunt,
quin filii natalibus aliquid splendoris addi-
derint, utpote quorum alter dignitatem se-
natoris atque iudicis, apud suos, cum laude
sustinuit, & in tantam venit iustitiæ opini-
onem, ut, ex hac, vir bonus & nominare-
tur, & haberetur, altera stirpis Luciniæ,
pietatis sigillatim atque honestatis virruti-
bus,

bus, memoriam sui commendavit. Avum paternum coluit Casparum Michaelem, matrem vero Laurentium Lucinium, honoratos viros, ac morum gravitate præstantes, illum præcipue veneratus, qui cognomen suum vel a maioribus accepit, vel ex castro Michalovizio, a Thracibus postea occupato, invenit, cui aliud novumque, ex cultura agrorum, certi leguminum generis, quod Latini *milium*, Hungari autem & Bohæmi *cassa*, dicunt, feracium, adiecta a nostro litera *i*, *Cassai*, accessit, more institutoque Romanorum, qui a fructibus Cicero-nes, Pisones, Lentulos & Fabios, appellarunt. Cum vero nascendi sors cum infima vulgi fece, nequissimisque communis sit, at educatio homines distinguat, id sibi negotii datum existimarunt parentes, filium domi forisque ingenue educandum, ac literis, quibus ætas quæque impertiri debet, instituendum probe ut curarent, usi, ad hoc, opera clarissimorum, atque erudiendæ publice iuventutis peritissimorum, doctorum, in patria, Io. Gabrielis, in Zarnovia, Io. Serarii, in Vybanio, Mart. Scapalidi, eiusdemque successoris, Andreae Saskalizky, in oppido Raiecio, Danielis Moncoviceni, alio-

aliorumque alibi vitæ, morum atque artium, magistrorum. Gymnasia porro adiit Caschoviense, Eperienſe, demumque, A. CIOCLXXI, Wratislaviense Eliſabethanum, quibus tum, auctoritate tituloque Rectorum ac Professorum, præfuerunt Georg Raduchius, M. Io. Fabricius, Elias Ladiverrus, D. Samuel Pomarius, M. Isaacus Zabanius, Elias Thomas, Io. Gebhardus, M. Mart. Hanckius, D. Io. Acoluthus, M. Godofredus Fridericus, M. Christian Hoffmannus, quorum sane singulorum memoriam tanto ſemper coluit religioſius, quanto impenſius, his ipſis non vivendi quidem, ſed bene ſapienterque vivendi, acceptam retulit rationem. Sic ab illis virtutibus, in vera pietate pariter, ac honeſtate, innixis, doctrinisque variis & diſciplinis, cum divinis, tum humanis, inſtructus, in iisque, quoad Wratislaviæ degit, ſummam Illuſtris Chriſtiani Hoffmannſvaldavi, benignitatem, adiutricem ſtudiorum ſuorum atque fautricem, expertus, A. CIOCLXXV, menſe Maio, Wittebergam contendit. Quod ſi Academiam hanc vocaveris aut theatrum quoddam publicum, in quo *Michaelis* noſtri egregia indoles, ingeniique præclari contentiones, ſpe-

spectandas se præbuerunt, aut campum ingentem immensumque, in quo excurrere longius potuit eiusdem diligentia ac incredibilis discendi æque, ac docendi, cupiditas, aut stadium, in quo ipsum periclitari vires, exercitationibus non corporis, sed animi ingenique, oportuit, indicabis id, quod secundissimus rerum eventus comprobavit. Primum, in civitatem eruditam receptus a Rectore, Ioachimo Nergero, Icto, & Ordinis Philosophi Decurione, Christiano Røehrenseo, vestigiis Pythagoræorum insistens aliquandiu, sacro quodam silentio, in sapientiæ humanitatisque studiis, ac speciatim in Physicis, Kirchmaieros, in Mathematicis Strauchios & Waltheros, in Græcis & Philologicis, Stolbergios, Rudelios & Willemeros, in disciplinis sanctioribus, Calovios, Meisneros, Quenstedios, Deutschmannos, sedulo audivit. Deinde, A. MDCC LXXX, a Senatus modo laudati Præside, Røehrenseo, festo solennique ritu doctor renunciatus, paulo post speciminibus publicis, *de ærario lauto & sacro*, graviter defensis, superiori cathedra se dignum exhibuit perinde, ac potestate alios instituendi. Quo perfecti doctoris munero

nere ita perfunctus est, ut, vel magni nunc
nominis viri, præceptis eius linguarum non
magis, quam institutis philosophiæ, ac dis-
ceptationibus, subacti, *Michaeli* se nostro
devinctos profiteantur, ac lateri ipsius, in
scholis, adhæsisse, non ultimæ sibi laudi
ducant. Tum, A. ciorocci, in Ordinem
Philosophorum cooptatus, disputatione,
de *propositionibus personalibus*, tributam sibi
Assessoris dignitatem vindicavit, eamque,
A. cioroccxii, principatus Collegii honore
amplificatam, ac viginti circiter bonarum
artium doctorum renunciatione confirma-
tam, ad extremam usque senectutem, or-
navit. A. cio ioclxvii felici connubio
sibi Arnstadii iunctam, Io. Drechsleri, Viri
consularis, exulis tum atque extorris, fi-
liam, Hungaram, cui nomen Esther fuit,
domum, Wittebergam duxit. Matrimoni-
um hoc ratum habuit Dei benignitas, for-
tunavitque ac donavit quinque liberis,
quorum tres filii tenelli, unica filia, sex &
decem annis maior, quartusque, iuvenis
admodum literatus & pius, magnæque ex-
pectationis, & Magistrorum docentium nu-
mero iam iam ascriptus, separatis tempo-
ribus, decesserunt, in iisque ultimus anno

cio.

cio 1000 xxiv post, quam mater optima, ex æde sacra rediens, in ipso *Cænobii* Augustiniani, ubi habitabat, ingressu, ex animis repente conciderat. Tandem & noster, variis patriæ casibus, totque rerum suarum difficillimarum discriminibus, ac laboribus ingenii, confectus, die superiori XIII Octobris, hora III matutina, *anno ætatis octogesimo quinto*, & amplius, ἀποπληξία prostratus, exspiravit. Mortis hoc genus quamvis improvisum plane inopinatumque accidere soleat, cum tamen ipsum non oppressit imparatum, qui, semper ἀνάλυσιν illam Paulinam, id est, demigrationem in coelestem patriam, cogitans, Iesum, istius ducem itineris, animo est complexus. Ceterum *Michaelis* memoriam vetustate nulla obliterari patietur posteritas, quæ, in gratiam pauperum, qui ex Pannonia huc, studiorum causa, accedunt, *quinque millia uncialium nummorum*, ab eodem quondam ipso pauperissimo undique collecta, horumque subsidiis dicatas usuras & bibliothecam, mirabitur, ac grato prædicabit animo, vos, Cives, una cum Patribus Academiæ, de iuventute studiosa, immortalis hocce beneficio, Viri optime meriti funus, ex ædibus Wichmannshausenianis,

nianis, hodie, hora I, ducendum, & solenni oratione sacra cohonestandum, frequentes, quod humaniter rogo, fuisse prosecutos. P.P. XII Kal. Novembr. A. CIO MDCCXXV.

AVCTOR GEORG. GVIL. KIRCHMAIERVS. (**)
VI.

(**) Ista verba clausulæ huiusce Program-
tis adiecta sunt. Agimus vero Viro huic di-
gnitate, eruditione & meritis excellentissimo,
veterique Beyschlagiorum fautori, publicas
easque decentes gratias, pro binis ad nos be-
nevole & ultro transmissis fasciculis doctissi-
marum eius commentationum, quas inde ab
aliquot annis edidit, quæque circa idem fere
tempus in manus nostras inciderunt, quo e-
legantissima ipsius Dn. Kirchmaieri laudibus
dedicata Epigrammata Krüfikiana, quæ in
Parte XII. Ephemeridum Hamburg. (*Hamb.
Musze*) p. 863. sq. & 866. sq. extant, cum
voluptate legissemus. Potestate nobis simul
facta, quæcunque ex illis e re nostra esse vi-
debuntur, collectioni huic nostræ qualicun-
que inferendi, libenter usi, exhibitum paullo
ante *Programma fun.* ^{selektion} cum ob memoriam
viri inter claros Wittebergenses extra illam
Academiam natos, locum apud posteros ha-
bituri, tum quod prior eius pars Cel. *Aucto-
ris* eruditæ de *Witteberga Saxonum* a. 1713.
publicatæ *commentationi*, & *Andr. Sennerti*
Athe-

VI.

AD

GEORGIVM dictum PIVM,

MARCHIONEM BRANDENBURG.

EPISTOLA LVCULENTISSIMA

LAZARI SPENGLERI,

Primicerii Norimbergensis,

Augustam Vindelicorum A. 1530. scripta.

Qua ipsi constantissime factam in Comitibus August. veritatis evangelicæ professionem gratulatur, atque ad fortiter porro contemnenda pericula ob eam lubeunda, gravissimas ex scriptura S. & aliunde petitas rationes proponit.

Introductio.

In eo cum essem, ut, fidem in Tomo I. p. 1118.

& 1122. de certo exhibendis in hoc fasciculo Fichardiani vitarum voluminis recensione, & de Casp. Ammano seu Ammonio observatione, datam, tandem liberaturus, eas hoc ipso loco exprimendas prelo curarem; incido in hanc

I 2

lectu

Athenarum Witteb. capiti I. Lib. I. alicubi illustrandis, valde inserviat, ac ob ostensam ibidem noti alicuius proverbii futilitatem, pluribus innotescere mereatur.